

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2021-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duřu, Miroslava Duriřa, Rastislava Kařřáka, Jany Lařřákovéj, Milořa Mařara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľubořa Szigetihó, Roberta řorla a Martina Vernarského o návrhu **Okresného súdu Pezinok** na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 5 ods. 7 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, za účasti vlády Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka konania, takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

1. Ústavnému súdu bol 11. mája 2021 doručený návrh Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovenia § 5 ods. 7 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 219/1996 Z. z.“ alebo „zákon o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov“) s čl. 1 ods. 1 a čl. 16 ods. 1 ústavy, ako aj s čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd podal návrh na začatie konania pred ústavným súdom v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 36C/21/2014 vo veci žaloby podanej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako príslušným správcom majetku štátu (ďalej aj „žalobca“) proti žalovanej fyzickej osobe (ďalej aj „žalovaný“) o zaplatenie peňažnej sumy 27,49 eur s príslušenstvom (ďalej aj „základné konanie“). Žalovanú peňažnú pohľadávkú štátu uplatnil žalobca proti žalovanému na základe § 5 ods. 9 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, a to na základe skutkových tvrdení, v zmysle ktorých bolo 30. mája 2012 v súvislosti s policajným preverovaním

konania žalovaného zo strany orgánov Policajného zboru vykonané vyšetrenie na prítomnosť omamných látok alebo psychotropných látok v tele žalovaného formou laboratórneho vyšetrenia vzorky biologického materiálu. Výsledok vyšetrenia bol pozitívny, pričom náklady na jeho vykonanie uhradil žalobca 6. júna 2012 subjektu, ktorý vyšetrenie vykonal, zo svojho rozpočtu.

3. Navrhovateľ vo svojom návrhu napáda ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, podľa ktorého: *„Lekárske vyšetrenie spojené s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu sa okrem prípadu uvedeného v odseku 4 (vyšetrenia na zistenie alkoholu, pozn.) vykoná vždy, a to i bez predchádzajúcej dychovej skúšky prístrojom na zistenie alkoholu alebo bez predchádzajúceho orientačného psychomotorického vyšetrenia alebo orientačného vyšetrenia testovacím prístrojom na zistenie omamných látok a psychotropných látok, ak o tom rozhodne policajný orgán a vyzve kontrolovanú osobu na vyšetrenie na zistenie alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.“*

4. Navrhovateľ tvrdí, že napádané ustanovenie oprávňuje policajný orgán rozhodnúť o povinnosti dotknutej osoby podrobiť sa zásahu do jej telesnej integrity chránenej právom na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia bez toho, aby zákon ustanovil konkrétne limity a rámec takéhoto zásahu do základných práv a slobôd. Podľa napadnutej právnej úpravy môže policajný orgán vyzvať na strpenie zásahu do vlastnej telesnej identity ktorúkoľvek fyzickú osobu, a to kedykoľvek, na základe vlastnej úvahy a rozhodnutia, ktoré nepodliehajú efektívnej súdnej kontrole (podľa navrhovateľa nie sú rozhodnutie policajného orgánu a výzva na podrobenie sa vyšetreniu preskúmateľné súdom, respektíve samotné podanie návrhu na preskúmanie takéhoto rozhodnutia a následnej výzvy policajného orgánu by nemalo bez ďalšieho odkladný účinok, takže k súdnemu prieskumu by došlo ex post po vykonaní zásahu). Všeobecnosť napádanej právnej úpravy podľa okresného súdu neumožňuje identifikovať legitímny cieľ, ktorý sleduje, ani garantovať proporcionalitu zásahov do základných práv a slobôd vykonaných na jej základe. Na druhej strane je však okresný súd presvedčený o jednoznačnosti napádanej právnej úpravy, ktorá vylučuje možnosť jej ústavne konformného výkladu.

5. Na základe uvedenej argumentácie navrhovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutá právna úprava nie je v súlade s príslušnými referenčnými normami uvedenými v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu na začatie konania

6. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom [čl. 124 a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy] v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy, ako aj s § 7 ods. 1 písm. a) a § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí pléna predbežne prerokoval návrh na začatie konania. Účelom predbežného prerokovania návrhu je zistenie, či a v akom rozsahu možno návrh prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

7. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný. Ústavný súd zistil, že Okresný súd Pezinok prerušil konanie uznesením č. k. 36C/21/2014-89 zo 4. decembra 2020.

8. Podľa § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môže podať súd v súvislosti s prejednanou vecou.

9. Abstraktne normovanú požiadavku súvislosti s prejednanou vecou [čl. 144 ods. 2 ústavy a § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde] ako podmienku vzniku aktívnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy interpretuje ústavný súd vo svojej judikatúre v tom zmysle, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť všeobecného súdu, v rámci ktorej je podľa jeho úsudku potrebné vyložiť a aplikovať všeobecne záväzný právny predpis, ktorého nesúlad mieni všeobecný súd v konaní pred ústavným súdom uplatniť (napr. PL. ÚS 6/2021, bod 19). Všeobecný súd je teda oprávnený napadnúť len také ustanovenie zákona (všeobecne záväzného právneho predpisu), ktorého použitie (teda nutnosť subsumpcie zisteného skutkového stavu pod právnou normu vyjadrenú v danom ustanovení) možno v konaní pred všeobecným súdom rozumne očakávať (obdobne napr. PL. ÚS 12/2012). Predpokladom procesnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov pred ústavným súdom je preto tzv. prejudicialita napadnutej normy v samotnom konaní pred všeobecným súdom. Prejudicialita chýba, ak je zjavné, že aplikácia napadnutého ustanovenia v konaní všeobecného súdu neprichádza do úvahy (obdobne porovnaj napr. PL. ÚS 7/04, PL. ÚS 12/2012, PL. ÚS 3/2014, PL. ÚS 16/2021, bod 16).

10. Predmetom konania pred okresným súdom, v súvislosti s ktorým podal posudzovaný návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, je vo svojej podstate regresný nárok uplatnený žalobcom na základe § 5 ods. 9 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, v zmysle ktorého je vyšetrovaná osoba v prípade pozitívneho výsledku lekárskeho vyšetrenia povinná uhradiť tomu, kto o vyšetrenie požiadal, skutočne vynaložené náklady spojené s takýmto vyšetrením. Žalobca v konaní tvrdí, že náklady na lekárske vyšetrenie uhradil v zmysle § 5 ods. 8 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov ako subjekt, ktorý o takéto vyšetrenie požiadal, pričom malo ísť o vyšetrenie vykonané „v súvislosti s policajným preverovaním konania odporcu útvarom Policajného zboru (PMJ Trnava)“. V priebehu konania žalobca tieto tvrdenia doplnil v tom zmysle, že lekárske vyšetrenie „bolo uskutočnené po odobratí biologickej vzorky odporcu na základe výzvy príslušníka Policajného zboru v súlade s výkonom jeho oprávnení podľa zákona č. 171/1993 Z. z. a § 4 ods. 1 zákona č. 219/1996 Z. z. počas výkonu dohľadu v cestnej premávke, pričom odporca viedol motorové vozidlo“. Žalobca argumentuje, že výkon zákonných oprávnení zo strany policajných orgánov je v danom prípade nespochybniteľný a vyšetrenie biologickej vzorky žalovaného bolo vykonané podľa § 5 ods. 5 písm. a) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, čo je podľa žalobcovho názoru preukázané žiadankou o akútne toxikologické vyšetrenie.

11. Okresný súd teda koná a rozhoduje v civilnom sporovom konaní o žalobe na plnenie peňažnej pohľadávky, ktorej bezprostredným právnym základom je ustanovenie § 5 ods. 9 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov. Je pravdou, že pre naplnenie podmienok vzniku daného nároku musí byť taktiež splnená podmienka, aby išlo o náhradu nákladov vyšetrenia vykonaného podľa § 5 ods. 4 až 7 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov. O ústavnosti takto určenej podmienky pre vznik pohľadávky, ktorá je predmetom konania, však okresný súd ako navrhovateľ v konaní pred ústavným súdom pochybnosti nevyjadril. Jeho dôvody, pre ktoré namieta nesúlady ustanovenia § 5 ods. 7 písm. b) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov s ústavou a dohovorom, sa týkajú rozsahu štátnomocenského oprávnenia policajných orgánov zasiahnuť do základných práv a slobôd dotknutých fyzických osôb autoritatívnym nariadením lekárskeho toxikologického vyšetrenia na základe označeného napadnutého ustanovenia.

12. Podľa navrhovateľa napádané ustanovenie oprávňuje policajný orgán zasiahnuť do základných práv dotknutej osoby bez toho, aby zákon ustanovil konkrétne limity a rámec takéhoto zásahu (policajný orgán môže vyzvať na strpenie zásahu do vlastnej telesnej identity ktorúkoľvek fyzickú osobu, a to kedykoľvek, na základe vlastnej úvahy a rozhodnutia, ktoré nepodliehajú efektívnej súdnej kontrole). Všeobecnosť napádaných právnych úprav neumožňuje identifikovať legitímny cieľ, ktorý sleduje, ani garantovať proporcionalitu zásahov do základných práv a slobôd vykonaných na jej základe, na druhej strane jednoznačnosť napádaných právnych úprav podľa okresného súdu vylučuje možnosť jej ústavne konformného výkladu.

13. Ústavný súd sa nestotožňuje s opísanou interpretáciou a charakteristikou napádaného ustanovenia zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, ktorú predkladá okresný súd. Súčasťou štandardných pravidiel výkladu právnych predpisov je okrem iného zásada, že ich jednotlivé ustanovenia nemožno interpretovať a aplikovať izolovane. Musí sa tak diať s ohľadom na obsah a vzájomnú súvislosť s ostatnými relevantnými ustanoveniami právnych predpisov, ktoré sa na daný okruh spoločenských vzťahov (danú vec, ktorá je predmetom právnej regulácie) vzťahujú.

14. Ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov je zaradené medzi ustanovenia § 5 uvedeného zákona, upravujúceho pravidlá vyšetrenia na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok, ktorý obsahovo nadväzuje na § 4 daného zákona, ukladajúceho osobám vykonávajúcim činnosť, pri ktorej by mohli ohroziť život, zdravie sebe alebo iným osobám alebo poškodiť majetok, povinnosť zdržať sa požívania alkoholických nápojov alebo iných návykových látok pri vykonávaní tejto činnosti alebo pred jej vykonávaním, ak by počas tejto činnosti mohli byť ešte pod ich vplyvom (§ 4 ods. 1 zákona č. 219/1996 Z. z.).

15. V nadväznosti na túto právnu úpravu ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov zakladá oprávnenie príslušníkov Policajného zboru a ďalších taxatívne vymenovaných orgánov verejnej moci vyzvať osoby uvedené v § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov na vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok (ďalej aj „toxikologické vyšetrenie“), a to v rámci ich pôsobnosti. Pôsobnosť orgánov Policajného zboru je vymedzená osobitnými predpismi, v posudzovanom kontexte predovšetkým ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“). Ustanovenie § 5 ods. 2

zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov rozširuje oprávnenie policajných orgánov založené v § 5 ods. 1 uvedeného zákona tak, že ich oprávňuje vyzvať na toxikologické vyšetrenie aj iné osoby, ako sú uvedené v § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, a to vtedy, ak je dôvodné podozrenie, že spôsobili sebe alebo inému ujmu na zdraví v súvislosti s požitím alkoholických nápojov alebo iných návykových látok. Policajný orgán je oprávnený vyzvať na toxikologické vyšetrenie aj osoby uvedené v § 2 ods. 2 uvedeného zákona (maloleté osoby do 15 rokov a osoby mladistvé do 18 rokov, pozn.), ak je dôvodné podozrenie, že došlo k porušeniu zákazu zakotveného v § 2 ods. 2 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov.

16. Ustanovenia § 5 ods. 4 až 7 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov upravujú následne pravidlá samotnej realizácie toxikologického vyšetrenia, a to v nadväznosti na právnu úpravu vymedzujúcu podmienky a limity oprávnenia príslušného štátneho orgánu vyzvať dotknutú osobu na strpenie toxikologického vyšetrenia, obsiahnutú v § 5 ods. 1 a 2 uvedeného zákona v spojení s osobitnými predpismi [napr. § 32 ods. 1 zákona o Policajnom zbore v spojení s § 34 uvedeného zákona alebo § 69 ods. 1 písm. d) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. Ustanovenie § 5 ods. 7 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov dopĺňa pravidlá realizácie toxikologického vyšetrenia upravené v predchádzajúcich odsekoch 4 a 5, ustanovujúc, že za splnenia taxatívne uvedených podmienok sa lekárske vyšetrenie spojené s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu vykoná obligatórne aj bez predchádzajúcej dychovej skúšky alebo orientačného vyšetrenia, ktoré má v štandardnom režime upravenom v § 5 ods. 5 uvedeného zákona laboratórnej expertíze predchádzať.

17. Účelom ustanovenia § 5 ods. 7 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov je upraviť spôsob výkonu toxikologického vyšetrenia v prípadoch, keď vzhľadom na okolnosti prípadu realizácia dychovej skúšky alebo orientačného vyšetrenia predchádzajúceho laboratórnej expertíze biologickej vzorky nie je možná, účelná alebo dostatočná, alebo je takýto postup v záujme dotknutej osoby. Označené ustanovenie, ktorého ústavnú konformitu okresný súd vo svojom návrhu spochybňuje, nezakladá samostatné nové oprávnenie policajného orgánu nariadiť toxikologické vyšetrenie bez ohľadu na limity vyplývajúce z § 5 ods. 1 a 2 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov alebo z ustanovení osobitných predpisov, ktoré takéto oprávnenie upravujú. Okrem pravidiel systematického výkladu o tom svedčí aj zohľadnenie úmyslu zákonodarcu vyjadreného v dôvodovej správe k čl. V bodom 2 až 5 (§ 4 ods. 2, § 5 ods. 4 až 9) zákona č. 313/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým bolo do zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov s účinnosťou od 1. novembra 2011 zavedené aktuálne znenie ustanovení § 5 ods. 4 až 9. V označenej časti predmetnej dôvodovej správy sa uvádza: „Návrh novely upravuje postup detekcie alkoholu, omamných látok a psychotropných látok u vodičov ako predpoklad vyvedenia zákonom ustanovených sankcií voči osobe; definuje postup pri detekcii na prítomnosť omamných látok a psychotropných látok až po potvrdenie požitia omamnej látky alebo psychotropnej látky, a to laboratórnym vyšetrením zo vzorky krvi odobratej v zdravotníckom zariadení. V prípade orientačného testovacieho prípravku je nevyhnutné následné vyšetrenie odobratej vzorky krvi alebo iného biologického materiálu, pretože len orientačné zistenie prítomnosti týchto látok nie je

dostatočné. Vždy je nevyhnuté, aby odobratá vzorka bola skúmaná i laboratórne. V opačnom prípade by bolo vyšetrenie spochybniteľné. Určuje sa, že z výsledku laboratórneho vyšetrenia musí byť jasné, či sa v organizme vyšetrovanej osoby nachádzal alkohol, omamná látka alebo psychotropná látka, a ak áno, zároveň aj jej množstvo. Súčasne sa určuje, kedy sa lekárske vyšetrenie spojené s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu vykonáva vždy. Ďalej sa uvádza, že lekárske vyšetrenie vykonané v zdravotníckom zariadení uhrádza vždy ten, kto o jeho vykonanie požiadal. V prípade pozitívneho výsledku je vyšetovaná osoba povinná vždy uhradiť všetky vynaložené náklady spojené s vyšetrením tomu, kto ich zdravotníckemu zariadeniu uhrádzal.“

18. Ústavný súd na rozdiel od okresného súdu nenachádza v jazykovom vyjadrení (formulácii) § 5 ods. 7 písm. b) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov prekážku brániacu uplatneniu systematického a teleologického výkladu v záujme ústavno-konformnej interpretácie a aplikácie označeného ustanovenia v súlade s požiadavkou, že každý zásah do základných práv a slobôd jednotlivca musí okrem legálneho základu zároveň sledovať legitímny cieľ a zachovávať spravodlivú (primeranú) rovnováhu medzi naliehavosťou potreby vykonať zmienený zásah a požiadavkou na efektívnu a účinnú ochranu či napĺňanie kolidujúceho základného práva alebo chránenej ústavnej hodnoty (požiadavku zachovania proporcionality medzi zásahom do základných práv a sledovaným legitímnym cieľom).

19. Okresný súd neponúkol v odôvodnení svojho návrhu okrem tvrdenia, že „právne normy označené ako nesúladne s ústavou a medzinárodnou zmluvou sú jednoznačné, nemožno ich vysvetľovať dvoma alebo viacerými spôsobmi, z čoho jeden výklad by bol výklad súladný s ústavou“, žiadnu podrobnejšiu argumentáciu. Naopak, vo svojom rozsudku v danej veci č. k. 36C/21/2014 z 23. novembra 2015 sám vychádzal z interpretácie § 5 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov vo väzbe na § 4 uvedeného zákona s tým, že označené ustanovenia vo svojej vzájomnej previazanosti limitujú okruh osôb, ktoré možno podrobiť toxikologickému vyšetreniu, a ustanovujú podmienky, za ktorých je policajný orgán oprávnený tak urobiť (str. 2 a 3 označeného rozsudku okresného súdu). V nadväznosti na uvedené právne posúdenie bol jedným z dôvodov, pre ktorý okresný súd žalobu zamietol, záver, že žalobca netvrdil ani nepreukázal také skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že žalovaný bol podrobený toxikologickému vyšetreniu ako osoba, na ktorú sa vzťahuje § 4 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov, resp. na základe výkonu právomoci príslušníkov Policajného zboru v súlade s § 5 uvedeného zákona.

20. Prvoinštančný rozsudok okresného súdu bol zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) č. k. 2Co/123/2016-38 z 24. mája 2018. Odvolací súd však nespochybnil právne závery okresného súdu týkajúce sa dodržania podmienok ustanovených v § 4 v spojení s § 5 ods. 1 a 2 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov ako predpokladu pre vykonanie toxikologického vyšetrenia podľa ustanovení § 5 ods. 4 až 7 uvedeného zákona a pre následné uplatnenie regresného nároku v zmysle § 5 ods. 9. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolacím súdom zrušený pre nesprávny procesný postup okresného súdu, ktorým podľa záverov odvolacieho súdu znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku].

21. Odvolací súd konštatoval, že pokiaľ súd prvej inštancie považoval skutkové tvrdenia žalobcu za nedostatočné pre rozhodnutie vo veci, mal postupom podľa § 43 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) (vzťahujúceho sa na konanie v čase rozhodovania okresného súdu, pozn.) odstrániť nedostatky podania, a nie vydať vo veci platobný rozkaz, pretože nedostatok skutkových tvrdení bránil aj jeho vydaniu (platobný rozkaz bol zrušený pre nemožnosť doručiť ho žalovanému, pričom okresný súd na základe rovnakých skutkových tvrdení a dôkazov následne rozhodol vo veci rozsudkom opačne – žalobu zamietol). Odvolací súd taktiež konštatoval, že ak súd prvej inštancie považoval za sporné, či bol žalovaný podrobený toxikologickému vyšetreniu v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z § 4 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a či príslušníci Policajného zboru konali v rámci ich pôsobnosti (§ 5 uvedeného zákona), bolo jeho povinnosťou vykonať k danej otázke dokazovanie (§ 120 ods. 1 OSP), resp. vyzvať žalobcu na predloženie dôkazov k daným skutkovým otázkam, a až následne na základe jeho reakcie vyvodit' dôsledky s ohľadom na unesenie alebo neunesenie dôkazného bremena v spore. Odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí z 24. mája 2018 okresnému súdu uložil poskytnúť stranám sporu priestor na doplnenie skutkových tvrdení a predloženie dôkazov na ich podporu a následne vo veci rozhodnúť (bod 27 uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 24. mája 2018).

22. Žalobca skutkové tvrdenia doplnil už v odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu z 23. novembra 2015. Tvrdí, že toxikologické vyšetrenie bolo vykonané podľa § 5 ods. 5 písm. a) zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov v rozsahu pôsobnosti policajných orgánov podľa zákona o Policajnom zbore v rámci „výkonu dohľadu v cestnej premávke“ v súvislosti s vedením motorového vozidla žalovaným, poukazujúc tiež na § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov. Výkon toxikologického vyšetrenia v režime § 5 ods. 5 písm. a) uvedeného zákona podľa žalobcu preukazuje k žalobe pripojený dôkaz – žiadanka o akútne toxikologické vyšetrenie (č. 1. 3 spisu okresného súdu). Uvedená listina obsahuje okrem iného informáciu lekára, ktorý 23. mája 2012 vykonal odber biologického materiálu v súvislosti so žiadosťou o toxikologickú laboratórnu analýzu, že žalovaný pri vyšetrení nejavil príznaky požitia alkoholu alebo návykovej látky.

23. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie skutkových záverov v označenom konaní o podanej žalobe patrí nepochybne do právomoci okresného súdu a ústavný súd ju nemá v úmysle nahrádzať vlastným posúdením. Skutočnosti uvedené v bodoch 9 až 22 týkajúce sa otázky možného ústavnokonformného výkladu sporného ustanovenia, ako aj stavu základného konania vedeného pred okresným súdom však zakladajú konzekvencie z hľadiska náležitého odôvodnenia návrhu okresného súdu v kontexte osobitnej právnej úpravy podmienok konkrétnej kontroly ústavnosti noriem obsiahnutej v čl. 144 ods. 2 ústavy a § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde (porovnaj bod 9 odôvodnenia). Všeobecný súd je aktívne legitimovaný len na taký návrh derogačného nálezu, ktorý má potenciál ovplyvniť jeho meritórne rozhodnutie v základnom konaní. Pri nesplnení uvedenej podmienky sa návrh všeobecného súdu dostáva do pozície akademickej polemiky a rozhodnutie o ňom by nedokázalo naplniť funkčnú podstatu jeho návrhového oprávnenia, ktorou je účinná pomoc ústavného súdu všeobecnému súdu prostredníctvom vyriešenia prejudícia ústavno-právnej povahy spadajúceho do výlučnej právomoci ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy (PL. ÚS 1/2018, bod 41). V záujme osvedčenia prejudiciality napádanej právnej normy a tým aj aktívnej procesnej legitimácie všeobecného súdu súčasťou dôvodov návrhu podľa § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde musí byť aj úvaha o súvislosti (prejudicialite) rozhodnutia ústavného súdu

v rovine, ako by všeobecný súd rozhodol, ak by ústavný súd jeho návrhu nevyhovel, a ako by súd v konkrétnej veci rozhodol, ak by ústavný súd vyslovil nesúlad napadnutého ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou. Všeobecný súd musí preto v návrhu vysvetliť, nakoľko závisí jeho rozhodnutie od platnosti normy, ktorú žiada preskúmať (porovnaj PL. ÚS 1/2018, bod 40).

24. V posudzovanom prípade však návrh okresného súdu na začatie konania pred ústavným súdom neobsahuje dostatočné a relevantné odôvodnenie, z akých dôvodov považuje okresný súd za potrebné aplikovať v základnom konaní práve napádané ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) zákona o ochrane pred alkoholickými nápojmi a akým spôsobom môže prípadný derogačný nález ústavného súdu ovplyvniť výsledok daného konania vedeného pred okresným súdom.

25. Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov musí v zmysle § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde obsahovať dôvody, ktoré vedú navrhovateľa k pochybnostiam o súlade napadnutého právneho predpisu s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V posudzovanom prípade však návrh na začatie konania pred ústavným súdom neobsahuje dostatočné a relevantné odôvodnenie, na základe akých úvah dospel okresný súd k záveru, že ním napádané ustanovenie nepripúšťa možnosť ústavno-konformného výkladu v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy (porovnaj bod 19 odôvodnenia), a to v situácii, keď využitie dostupných a štandardných prostriedkov právneho výkladu opísané ústavným súdom v bodoch 13 až 18 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ako aj doterajšie právne posúdenie veci samotným okresným súdom v jeho rozsudku z 23. novembra 2015 svedčia o tom, že takúto možnosť okresný súd má.

26. Ústavný súd preto na predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že návrh okresného súdu nemá náležitosť ustanovenú zákonom v zmysle § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde, pričom tento nedostatok nie je v konaní o súlade právnych predpisov ústavný súd oprávnený odstraňovať výzvou navrhovateľovi na doplnenie návrhu (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z uvedených dôvodov preto návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky

